

ÎNCHEIERE

26 iulie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Aliona Miron
Mariana Pitic
Ion Malanciuc

examinând cererea depusă de către Vlah Serghei, cu privire la strămutarea cauzei la o altă instanță de judecată egală în grad,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de BC „Moldindconbank” SA împotriva SRL „S.I. Demir-Argo” și Vlah Serghei cu privire la încasarea datoriei,

c o n s t a t ă :

La 19 martie 2021, BC „Moldindconbank” SA a depus cererea de chemare în judecată împotriva SRL „S.I. Demir-Argo” și Vlah Serghei cu privire la încasarea datoriei.

Prin hotărârea din 21 noiembrie 2022 a Judecătoriei Comrat, sediul Central, a fost admisă acțiunea civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de BC „Moldindconbank” SA împotriva SRL „S.I. Demir-Argo” și Vlah Serghei cu privire la încasarea datoriei (f.d. 272, vol. I).

A fost încasat de la Vlah Serghei în beneficiul BC „Moldindconbank” SA suma de 3 293 343, 70 dolari SUA cu titlu de datorie și suma de 50 000 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

La 15 decembrie 2022, Vlah Serghei a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 21 noiembrie 2022 a Judecătoriei Comrat, sediul Central.

La 04 iulie 2023, Vlah Serghei a depus cerere de strămutare a cauzei la o altă instanță de judecată egală în grad, fiind redactată în limba rusă (f.d. 81-84, vol. IV).

Studiind cererea depusă de către Vlah Serghei, cu privire la strămutarea cauzei la o altă instanță de judecată egală în grad, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a respinge cererea, din motivele ce succed.

Completul de judecată constată că cererea de strămutare depusă de către Vlah Serghei la o altă instanță de același grad este redactată într-o altă limbă decât limba oficială în care se desfășoară procesul, fără a anexa traducerea acesteia în limba de stat.

La acest capitolul, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție învederează că, unul din principiile fundamentale ale procesului civil este principiul

limbii oficiale de procedură, care este consacrat în art. 118 din Constituție, art. 24 din Codul de procedură civilă și art. 9 din Legea cu privire la organizarea judecătorească.

Astfel, în conformitate cu art. 13 alin. (1) din Constituție, limba de stat a Republicii Moldova este limba română, funcționând pe baza grafiei latine.

Potrivit art. 118 alin. (1) din Constituție, procedura judiciară se desfășoară în limba română.

Conform art. 24 alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecarea cauzelor civile în instanțele judecătorești se desfășoară în limba română.

În corespundere cu art. 9 din Legea cu privire la organizarea judecătorească nr. 514-XIII din 06.07.1995, procedura judiciară se desfășoară în limba română.

Persoanele care nu posedă sau nu vorbesc limba română au dreptul de a lua cunoștință de toate actele și lucrările dosarului, de a vorbi în instanță prin interpret.

În cazurile și în modul prevăzute de legislația procesuală, procedura judiciară se poate desfășura și în altă limbă, în condițiile Legii cu privire la funcționarea limbilor vorbite pe teritoriul Republicii Moldova.

În cazul când procedura judiciară se efectuează în altă limbă, documentele procesuale judiciare se întocmesc în mod obligatoriu și în limba română.

Din cele menționate rezultă că procedura judiciară poate fi efectuată în altă limbă, însă documentele procesuale judiciare se întocmesc în mod obligatoriu și în limba de stat. Astfel, cetățenii care nu posedă sau nu vorbesc limba de stat au dreptul să se exprime în limba maternă în cadrul procedurilor judiciare, chiar și în ipoteza în care cunosc limba de stat, fiind un beneficiu legal acordat acestora. Totodată, dreptul de a se exprima în limba maternă în cadrul procedurilor orale desfășurate în fața instanței judecătorești, include și dreptul de a întocmi și înainta în instanță acte de procedură sau alte cereri în această limbă.

În această consecvență, Completul de judecată notează că principiul utilizării limbii oficiale, consfințit în Declarația de Independență a Republicii Moldova, în art. 118 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova, art. 9 din Legea cu privire la organizarea judecătorească și art. 24 alin. (1) din Codul de procedură civilă, impune ca judecarea cauzelor civile să aibă loc în limba oficială a statului.

Însăși Curtea Europeană a Drepturilor Omului a observat că dreptul de acces la instanță nu este unul absolut și se pot impune anume limitări; acestea sunt implicit admise, deoarece dreptul de acces „prin natura sa, presupune reglementarea sa de către stat, reglementare care poate varia în timp și spațiu, în concordanță cu nevoile și resursele comunității și ale indivizilor” (a se vedea *Stanev vs Bulgaria* [Marea Cameră], 17 ianuarie 2012, §230; *Pasquini vs San Marino*, 2 mai 2019, §156).

Condițiile de admisibilitate a unei căi de atac pot fi aplicate dacă nu reduc substanța dreptului de acces la un tribunal, și, în special, dacă ele urmăresc un scop legitim și dacă există o legătură rezonabilă de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul care trebuie îndeplinit (a se vedea *Sultan vs Republica Moldova*, 5 iunie 2018, §24; *Graciova vs Republica Moldova*, 24 ianuarie 2019, §§23-24).

Limitările într-o cale extraordinară de atac pot fi mai stricte decât cerințele instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea, inter alia, *Miessen vs Belgia*, 16 octombrie 2016, §64; *Samardžić vs Croația*, 20 iulie 2017, §28; *Zubac vs Croația* [Marea Cameră], 5 aprilie 2018, §82).

Din cele menționate rezultă că documentele procesuale judiciare se întocmesc în mod obligatoriu și în limba de stat, care este limba română, iar cetățenii-justițiabili care nu posedă sau nu vorbesc limba de stat au dreptul să se exprime în limba maternă, prin interpret, în cadrul procedurilor desfășurate în fața instanței judecătorești, chiar și în ipoteza în care cunosc limba de stat.

Însă, dreptul de a se exprima în limba maternă în cadrul procedurilor desfășurate în fața instanței judecătorești, include și dreptul de a întocmi și înainta în instanță acte de procedură sau alte cereri în această limbă, dar în mod obligatoriu traduse și în limba de stat.

În aceste condiții, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează că atunci când cererea de strămutare este redactată într-o altă limbă decât cea în care se desfășoară procedura judiciară, este aplicabilă sancțiunea procedurală sub forma de respingere a cererii de strămutare.

Or, în conformitate cu articolul 10 alin. (1) din Codul de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Pe cale de consecință, Completul de judecată notează că ignorarea de către subiectul procesual civil a prescripțiilor legale și a condițiilor de legalitate a cererii de strămutare ar lipsi procedura civilă de eficiență și ar submina efectele actului de justiție.

În acest sens legiuitorul a instituit în procesul civil instituția sancțiunilor procedurale, una dintre care este perimarea, adică sancționarea pasivității participanților la proces.

Astfel, neîndeplinirea sau îndeplinirea defectuoasă a unui act de procedură atrage după sine perimarea, ca sancțiune procedurală pentru neglijența părților sau a participanților la proces în îndeplinirea obligațiilor sale procedurale, precum și de intenția acestora de a abandona procesul civil.

Respectiv, perimarea fiind o consecință a lipsei de străduință și insistență în desfășurarea procesului civil.

Din considerentele expuse supra și având în vedere că cererea de strămutare depusă de Vlah Serghei la o altă instanță de judecată egală în grad este redactată într-o altă limbă decât cea în care se desfășoară procedura judiciară, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că cererea de strămutare urmează a fi respinsă.

În conformitate cu Declarația de Independență a Republicii Moldova, art. 118 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova, art. 9 alin. (1) din Legea cu privire la organizarea judecătorească, art. 24 alin. (1), art. 269-270, art. 43 alin. (4) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se respinge cererea depusă de Vlah Serghei cu privire la strămutarea cauzei la o altă instanță de judecată egală în grad.

Cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de BC „Moldindconbank” SA împotriva SRL „S.I. Demir-Argo” și Vlah Serghei cu privire

la încasarea datoriei, se remite la Curtea de Apel Comrat, pentru judecare în ordine de apel.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Aliona Miron

judecători

Mariana Pitic

Ion Malanciuc